

Osnovna šola Franja Malgaja Šentjur

**ALI SO UČENCI, KI OBISKUJEJO
PROSTOČASNE DEJAVNOSTI, USPEŠNEJŠI?**

raziskovalna naloga

Področje: sociologija

AVTOR:
Lev Mišo Kolar, 8. a

MENTORICA:
Jožica Novak, prof. ped. in zgo.

Šentjur, april 2019

KAZALO:

1 POVZETEK	3
2 UVOD	5
2.1 Namen raziskovalne naloge	5
2.2 Hipoteze	6
2.3 Metode dela.....	6
3 TEORETIČNI DEL.....	7
3.1 Kaj je prosti čas?	7
3.2 Dejavnosti v prostem času	8
3.3 Mladi in prosti čas.....	9
3.4 Obiskovanje prostočasnih dejavnosti in uspešnost mlajših mladostnikov	10
3.5 Samopodoba najstnikov in vključenost v prostočasne dejavnosti	11
3.6 Prednosti vključenosti v prostočasne dejavnosti	11
3.7 Kdo je primeren za vodjo prostočasnih dejavnosti?	12
3.8 Pomoč pri izbiri srednje šole.....	12
4 EMPIRIČNI DEL.....	14
4.1 Anketni vprašalnik	14
4.2 Analiza anketnega vprašalnika.....	15
4.3 Intervju z vodji prostočasnih dejavnosti	22
4.4 Intervju z dijakinjo.....	31
4.5 Intervjuja z osnovnošolkama	31
5 RAZPRAVA IN ZAKLJUČEK	34
6 VIRI IN LITERATURA	37
7 SEZNAM TABEL IN GRAFOV.....	38
8 PRILOGE	39
8.1 Anketni vprašalnik	39
8.1 Vprašanja za intervju z vodjo prostočasne dejavnosti	41
8.2 Vprašanja za intervju z dijakinjo	41
8.1 Vprašanja za intervju z osnovnošolkama	41

1 POVZETEK

V teoretičnem delu raziskovalne naloge smo opisali: kaj je prosti čas, dejavnosti v prostem času, vključenost v prostočasne dejavnosti v povezavi z uspešnostjo in samopodobo najstnikov, prednosti vključevanja v prostočasne dejavnosti, kakšen naj bo vodja prostočasnih dejavnosti in na podlagi česa se odločamo, ko izbiramo srednjo šolo.

Z anketnim vprašalnikom smo ugotavljali, ali prostočasne dejavnosti vplivajo na samopodobo, uspeh, srednjo šolo ter kako pomemben je pristop vodij in kdo vpliva na izbiro dejavnosti.

Analiza anketnega vprašalnika kaže, da prostočasno dejavnost obiskuje 82,6 % učencev, od tega jo rado obiskuje 94 %. Rezultati ankete so pokazali, da so učenci, ki obiskujejo prostočasne dejavnosti, uspešnejši. Posledično imajo zaradi tega tudi boljšo samopodobo. Pomemben se jim zdi pristop vodij, na izbiro srednje šole pa imajo vpliv pri tretjini vprašanih.

Ključne besede: prostočasne dejavnosti, samopodoba učencev, uspeh, raziskava, vpliv staršev, trenerjev.

Zahvaljujem se učencem naše šole, ki so izpolnili anketo o prostočasnih dejavnostih. Prav posebej pa se zahvaljujem tudi vsem, s katerimi sem opravil intervjuje. Hvala otrokom, ki sodelujejo v aktivnostih, in tudi vodjem aktivnosti.

Zahvaljujem se tudi učiteljici Alji Benkoč Sušnik, ki je raziskovalno nalogo lektorirala. Posebna zahvala gre učiteljici Jožici Novak, ki je najprej sprejela mojo idejo, me usmerjala, svetovala ter spodbujala.

Hvala seveda tudi ravnatelju Marjanu Gradišniku, ki podpira raziskovalno dejavnost na šoli, in mojim staršem, ki so me spodbujali.

2 UVOD

Dan najstnika se v razvitem svetu začne z jutranjim vstajanjem in konča z večernim spanjem. Vmes počne stvari, ki so mu v navadi: hodi v šolo in opravlja zadolžitve povezane s šolo, opravlja domače zadolžitve, se druží s prijatelji ... V kolikor ima možnost izbire dejavnosti, se le-teh udeleži z zanimanjem. Kljub temu da se imenujejo prostočasne dejavnosti, se lahko nekatere razvijejo v delo, vadbo, trening, pri čemer ni uspehov brez vloženega truda in časa.

Sam obiskujem več prostočasnih dejavnosti (košarka, skavti, igranje kitare), pri katerih razvijam svoje spretnosti. Opažam, da le-te pripomorejo k uspešnejšemu vključevanju v vsakdanje življenje. Ker je tudi med vrstniki precej takih, ki obiskujejo razne dejavnosti, me zanima, če je njihov pogled na vpliv dejavnosti podoben mojemu.

V literaturi se za prostočasne dejavnosti uporabljajo tudi drugi izrazi: izvenšolske dejavnosti, obšolske dejavnosti, interesne dejavnosti, popoldanske dejavnosti ... V raziskovalni nalogi smo uporabili izraz prostočasne dejavnosti.

2.1 Namen raziskovalne naloge

Namen raziskovalne naloge je raziskati:

- ali prostočasne dejavnosti pomagajo pri krepitvi samopodobe učencev,
- ali imajo učenci, ki jih obiskujejo, boljši uspeh v šoli,
- kdo svetuje pri izbiri,
- ali vključenost v prostočasne dejavnosti vpliva na izbiro srednje šole,
- ali je pomemben pristop vodje prostočasne dejavnosti (tu mislimo trenerje športnih dejavnosti, učitelje v glasbenih šolah, vodje pri tabornikih, skavtih ...).

2.2 Hipoteze

Pred raziskovalnim delom smo si postavili naslednje hipoteze:

1. Prostočasne dejavnosti obiskuje približno 80 % anketiranih učencev in jih radi obiskujejo.
2. Vključenost v prostočasne dejavnosti učencem pomaga pri krepitvi pozitivne samopodobe.
3. Vključenost v prostočasne dejavnosti pozitivno vpliva na šolski uspeh.
4. Učenci, ki obiskujejo prostočasne dejavnosti, menijo, da so bolj priljubljeni v razredu.
5. Večini učencev pri izbiri prostočasne dejavnosti svetujejo drugi, najpogosteje starši.
6. Na obiskovanje prostočasne dejavnosti vpliva tudi pristop trenerja oz. učitelja.
7. Vključenost v prostočasne dejavnosti vpliva na izbiro srednje šole.

2.3 Metode dela

Pri raziskovalnem delu smo uporabili naslednje metode dela:

- metoda dela z literaturo,
- postavitve hipotez,
- anketni vprašalnik,
- intervjuji,
- analiza anketnega vprašalnika,
- preverjanje hipotez.

3 TEORETIČNI DEL

3.1 Kaj je prosti čas?

Prosti čas pomeni odsotnost dela oz. čas, ki ni namenjen delu (službi, šoli). To je čas po opravljenem obveznem delu, čas med odmori, malico, prosti čas ob koncu tedna, dopust oz. počitnice. V tem času se odvijajo aktivnosti, ki jih izbere posameznik in pridobiva zelene izkušnje. Posledice omenjenih aktivnosti so posameznikovi občutki sreče in zadovoljstva. (Černigoj Sadar, 1991)

Z njim ljudje razpolagajo svobodno, v skladu s svojimi interesi. Pomembno je, da ne vsebuje prisile in da se prostočasne dejavnosti opravljajo, ker sami tako želijo. Na ta način se lahko sprosti in izrazi samega sebe, kar pa na dolgi rok zagotavlja osebni razvoj. Z razvojem družbe ima posameznik vedno več možnosti, da se odloči, kaj bo počel, zato so meje prostega časa postale bolj subjektivno določljive. (Černigoj Sadar, 1996)

Za prosti čas bi lahko rekli, da je bistvo človekove biti, kajti prostočasne dejavnosti lahko zelo pripomorejo k osebno razvojni funkciji. V primerjavi z dejavnostmi, ki so točno določene in tako tudi omejene z obveznimi načini in vsebinami (pouk oz. delovne naloge v službi), dajejo več možnosti za razvijanje ustvarjalnosti in talentov. Vendar pa nikakor ne smemo trditi, da človekova aktivnost pri delu, učenju in njegova delovanja na drugih področjih življenja niso tesno povezana. De Grazia opredeli prosti čas kot »redko in eksotično stanje svobodne izbire« (Pucelj 2008, v De Grazia v Glyptis 1989, str. 3), kar za današnji svet, poln hitrih in nenadnih sprememb, zagotovo velja.

Ker prosti čas omogoča posamezniku, da si svobodno izbira, s čim se bo ukvarjal, posledično vpliva na prijeten občutek, zadovoljstvo, razvedrilo, sprostitev in osebno izpolnitev. (Oven in Rodošek, 2012)

Vendar pa so dejavnosti prostega časa zelo različne, saj so povezane z ekonomskim in socialnim položajem posameznika v družbi.

Lešnik (1976) utemeljuje, da je prosti čas odvisen »od posameznikovih osebnih interesov in sposobnosti, njegove vzgojenosti in kulturnosti, od ekonomskih možnosti posameznika in skupnosti, od kakovosti tržišča, ki ponuja sredstva za preživljanje prostega časa, do organiziranosti vzgoje za prosti čas«. (Lešnik, 1976, str. 168, v Gomboc, 2014)

3.2 Dejavnosti v prostem času

Dejavnosti prostega časa se od drugih dejavnosti razlikujejo v naslednjih posebnostih:

- Pri dejavnostih, vezanih na prosti čas, ni prisoten element nujnosti, ki je prisoten pri dejavnostih vezanih na delovno mesto in delovni čas.
- Najpomembnejši element dejavnosti prostega časa je, da si ga svobodno izbiramo. Dejansko ne gre za popolno svobodo, le človek nima občutka, da je moral to dejavnost izbrati.
- Element dejavnosti prostega časa je tudi ta, da se človek z njo ukvarja zaradi nje same. Pri tem gre za notranjo motivacijo, ki je pogosto povezana z nekimi koristmi. (Kačavenda Radić, 1989, v Gomboc, 2014)

Vloga prostočasnih dejavnosti je tudi ta, da posamezniku omogočajo počitek od vsakodnevnih opravil, prispevajo k rasti bolj celovitega in popolnejšega človeka ter mu prinašajo veselje, ker svobodno uporablja svoje sposobnosti. (Kačavenda Radić, 1989, v Gomboc, 2014)

Zelo pomembno je, kakšne dejavnosti bo posameznik izbral za ukvarjanje v prostem času, saj mora pri tem paziti, da ga ne bodo ovirale, obremenjevale in mu povzročale še dodatne napetosti. Prav tako je pomembno, da si jih izbere na podlagi lastnih prepričanj in interesov, saj bodo le tako vodile do uspehov in služile svojemu namenu.

Ob upoštevanju funkcije oziroma namena dejavnosti, ki jo ta opravlja, ločimo tri skupine dejavnosti prostega časa (Pedagogika II, 1975, v Gomboc, 2014):

- Dejavnosti, ki omogočajo počitek. Te dejavnosti ne pomenijo posebne in naporene telesne ali duševne zaposlitve in jih v večji meri najdemo bolj pri odraslih kot pri otrocih ter mladostnikih. Izvajajo se lahko doma, na javnem mestu, v naravi. Gre za dejavnosti individualnega značaja in relaksivnega pomena.
- Dejavnosti rekreacije. Naloga teh dejavnosti je predvsem aktivni počitek, zdrava zabava in razvedrilo, njihova poglobljena značilnost pa je, da si človek opomore in se osveži. Med dejavnosti rekreacije štejemo: družabne igre, sprehode, obiskovanje kulturnih in športnih prireditev, branje zabavne literature idr. Te dejavnosti so pri ljudeh zelo priljubljene, ne glede na spol in starost. Izvajajo se lahko individualno ali kolektivno, na različnih krajih in ob različnih časih. Njihov namen ni, da bi z njimi dosegli določene rezultate.

- Dejavnosti, ki so namenjene razvoju osebnosti. Te dejavnosti se izvajajo preko različnih človekovih področij, kot so telesno, izobraževalno, vzgojno, umetniško, tehnično, poljudnoznanstveno, družbeno. Funkcija teh dejavnosti je graditi osebnost z vzgojno oblikovanimi nalogami, namenjene oziroma nanašajo pa se na vse generacije ljudi. Izvajajo se lahko na različnih krajih, v šolah, družbenih organizacijah. Sem pa sodi ukvarjanje z različnimi vrstami športa, igranje na instrument, branje časopisov, obiskovanje tečajev, predavanj, seminarjev, umetniških prireditev idr. (Pedagogika II, 1975, v Gomboc, 2014)

Dejavnosti prostega časa naj bi se medsebojno dopolnjevale, prav tako bi naj bile raznovrstne, dinamične in bogate. Opozoriti pa velja, da je pogosto težko razmejiti in deliti, v katero skupino sodi neka dejavnost, saj se lahko le-ta pojavlja v več skupinah. Vendar pa nam takšna klasifikacija omogoča nek pregled in orientacijo pri množici raznovrstnih dejavnosti. (Pedagogika II, 1975, v Gomboc, 2014)

3.3 Mladi in prosti čas

Kako bo posameznik preživel prosti čas, je odvisno predvsem od njega samega. Več ga bo hotel, manj časa bo moral posvetiti delu. Več se bo posvečal eni dejavnosti, manj bo imel časa za druge. Na splošno lahko posameznik prosti čas preživi pasivno ali aktivno.

Pod pasiven prosti čas spadajo dejavnosti, kot je gledanje televizije. S temi dejavnostmi posameznik pobegne v neresničen, fantazijski svet in s tem tudi od problemov ter stresa, a zgolj na kratki rok. Veliko bolj produktivno je aktivno preživljanje prostega časa (različne športne aktivnosti), s pomočjo katerega si individualist se lahko sooči s čustvi, mislimi ter se s tem razbremeni stresa, si pridobi zdravja ter razvija različne veščine in samopotrditve. Takšni ljudje imajo večjo sposobnost nadzorovanja lastnega življenja, težave pa jemljejo kot izziv in ne grožnjo. Posledica je manjša stopnja stresa in večja mera zdravja. (Hayes in Orrell, 1998, v Pucelj, 2008)

Z odraščanjem otroka v mladostnika se začnejo velike spremembe tako pri spreminjanju telesa kot tudi pri spreminjanju osebnosti in mišljenja. Oblikuje se vloga odrasle osebe, predstava o samem sebi, svojih ciljih in vlogah. Prav tako se začne

večati njegov prosti čas in s tem tudi njegova odgovornost, kako si ga bo organiziral. (Umek Marjanovič, Zupančič, 2004) Mnogi mladostniki imajo s tem velike težave. Ena izmed njihovih najpogostejših aktivnosti postane druženje s sovrstniki, s katerimi se začnejo združevati v skupine, ki po navadi razvijejo podoben način oblačenja in tudi življenja.

Pozitivno je, če se najstnik ukvarja s športom oz. s kakšno drugo organizirano dejavnostjo, ki mu lahko v veliki meri pomaga pri oblikovanju psihično stabilne osebnosti in duševnega miru. (Caldwell in drugi, 1999, v Pucelj, 2008)

Prav tako ima velik vpliv tudi družina in družinsko okolje, ki lahko mladostnika v njegovem občutljivem obdobju odraščanja in iskanja identitete napoti v pravo smer ali pa ji spodleti in posameznik prestopi prag deviantnosti. Če so odnosi v družini slabi in jih zaznamuje pomanjkanje ljubezni, kontrole, prisotnost sovraštva in nezanimanja staršev za otroke, potem se zna kaj kmalu zgoditi, da bo mladostnik začel te stvari iskati drugod. To pa na žalost vse prevečkrat pomeni prostočasne aktivnosti, ki jih zaznamuje deviantno obnašanje in kršenje državnih zakonov. (Robertson, 1999, v Pucelj, 2008)

3.4 Obiskovanje prostočasnih dejavnosti in uspešnost mlajših mladostnikov

V raziskavi, ki je proučevala prosti čas mladih v Ljubljani, (Grilc, 2004) je bilo ugotovljeno, da šestina mlajših mladostnikov (osnovnošolcev) ne obiskuje nobene organizirane dejavnosti izven šole (17,4 %). Malo več kot četrtnina osnovnošolcev v prostem času obiskuje krožek tujega jezika. Sedmina jih hodi k košarki, k verouku ali jih pleše. Malo več kot desetina jih obiskuje glasbeno šolo, približno toliko jih hodi tudi na odbojko. Nekoliko manj kot desetina jih je vključenih v glasbeno skupino oz. pevski zbor, približno enako jih igra nogomet.

Večji delež neuspešnih osnovnošolcev ne obiskuje nobenega krožka (24 %). V neorganiziranem prostem času je večji delež neuspešnih pogosto pasivnih (gledajo TV, poslušajo glasbo), manjši delež vrstnikov pa se ukvarja z računalniki. V primerjavi z vrstniki so neuspešni osnovnošolci pogosteje povsem zadovoljni s tem, kar počnejo v prostem času.

Prav tako kot vrstniki se tudi neuspešni, navkljub željam, zaradi pomanjkanja časa in denarja, ne ukvarjajo s športom, druženjem in ustvarjanjem. (Grilc, 2004)

3.5 Samopodoba najstnikov in vključenost v prostočasne dejavnosti

Izraz samopodoba je danes v psihologiji in tudi v drugih sorodnih znanstvenih disciplinah široko uveljavljen in označuje posameznikov odnos do sebe, predstav, ki jih je razvil o samem sebi, ter občutke, ki jih ima v zvezi s samim seboj (Kobal 2001; Musek 1992, v Dolenc, 2009). Samopodoba pomembno vpliva na učenje, čustva in vedenje posameznika. Raziskave kažejo, da je pozitivna samopodoba pri otrocih in mladostnikih povezana z različnimi dosežki, zmanjšuje anksioznost in prispeva k večji uspešnosti na učnem in športnem področju. (Dolenc, 2009)

Velik vpliv na telesni vidik samopodobe ima šport. Tako Goltnik Urnautova kot tudi drugi raziskovalci ugotavljajo višjo samopodobo med športniki kot nešportniki. Slutzky in Simpson (2009) ugotavljata, da ukvarjanje s skupinskim športom dobro vpliva na športnikovo podobo. Obstaja tudi nevarnost, da bi šport slabo vplival na samopodobo športnikov. V primeru, če mladostnik zazna, da je neuspešen oziroma, da je odpovedal, potem lahko njegovo dobro mnenje izgine. Šport je sicer primerno okolje za učenje življenjskih spretnosti, ki se prenesejo tudi na druga področja našega življenja. Poleg športa dobro vplivajo tudi druge izvenšolske dejavnosti (glasbena šola, skavti, taborniki, gasilci). Redno obiskovanje teh dejavnosti pomeni enako kakor redno delanje domačih nalog ali učenje. (Meško, idr., 2013)

3.6 Prednosti vključenosti v prostočasne dejavnosti

Neka ameriška študija je pokazala, da ima sodelovanje v občolskih dejavnostih veliko prednosti, a da družbena neenakost izključuje revnejše, s čimer povzroča še večji prepad. Revnejši otroci so zaostajali ne le v šoli, ampak tudi kasneje v življenju. Otroci iz srednjega in višjega sloja so bili ne le zelo dejavni v šoli, ampak tudi zunaj nje (v športih), revnejši in tisti z družbenega dna pa so se umaknili od sovrstnikov.

S primerjavo podatkov iz več let so ugotovili tudi to, da imajo občolske aktivnosti daljnosežne posledice. Veščine, navade, poznanstva in pridobljeno znanje spodbujajo samozavest in zmanjšujejo tveganje za delikventno vedenje. Veščine, pridobljene zunaj šole, jim lahko pomagajo tudi do višje plače in boljših kariernih možnosti. Nekatere raziskave ugotavljajo tudi, da občolske dejavnosti prispevajo k boljšemu učnemu uspehu in povečajo verjetnost, da bo otrok dosegel visoko izobrazbo. Tega

razkošja si otroci iz revnejših družin ne morejo privoščiti in so tako za marsikaj prikrajšani. (Drevenšek, 2017)

3.7 Kdo je primeren za vodjo prostočasnih dejavnosti?

Vodenje je proces, pri katerem nek posameznik vpliva na skupino drugih posameznikov, da bi dosegli skupen cilj. Iz tega je razvidno, da je vodenje proces, ki zajema vplivanje na posameznike. Brez tega vodenje ne more obstajati. Proces vodenja se dogaja v določeni skupini, ki je lahko manjša ali večja. Vodja sledi določenim ciljem. Zelo pomembno je, da vodje predstavljajo dober zgled tega, kar sami govorijo, njihovih prepričanj in vrednot. Če želijo, da bodo zadeve šle po načrtani poti, se morajo sami obnašati tako, kot želijo, da se obnašajo drugi in s tem pridobiti spoštovanje ljudi. (Northouse, 2007, v Levart, 2012)

V primeru športnih dejavnosti trener ni samo učitelj/inštruktor športnih veščin in izvajalec športne vadbe, ampak tudi oseba, ki vzgaja in ima velik vpliv na mlade v najbolj občutljivih obdobjih psihološke rasti in dozorevanja. Čas, ki ga mladi preživijo na treningih, tekmovanjih, je pogosto daljši od tistega, ki ga preživijo s starši. Zato se morajo trenerji zavedati svoje vloge ter se truditi, da so dober zgled, saj vplivajo na otrokovo vedenje in oblikovanje osebnosti.

Vodje morajo znati navdušiti otroke/najstnike, da bodo dosegli skupne cilje, pri tem pa je treba z njimi sodelovati in jih spodbujati.

3.8 Pomoč pri izbiri srednje šole

Devetošolci morajo pred izbiro srednje šole presoditi številne dejavnike. »Poklicna orientacija je kompleksen razvojni proces, kjer ne gre le za izbiro poklica, pač pa za nabor osebnih odločitev, ki jih posameznik sprejema na svoji poti odraščanja od otroštva dalje«. (Matjašič Filipič, 2016, str. 38)

Mladostniki so v osnovni šoli pred izjemno težko nalogo pri načrtovanju in oblikovanju svoje poklicne poti. Odločati oziroma izbirati morajo med tem kar jih veseli, za kar jih morda spodbujajo starši ali bližnji ter kakšne so njihove realne možnosti in možnosti zaposlitve.

Po mnenju svetovalnih delavk, ki se ukvarjajo s poklicno orientacijo, so najvplivnejši dejavniki, ki odločajo o izbiri srednje šole, starši, prijatelji in tudi šolski svetovalni delavec. Nič manj pomembni pa niso lastni interesi, želje in hotenja.

Interesi se pri posamezniku razvijajo od najzgodnejšega otroštva in so izjemnega pomena v procesu posameznikovega odločanja o njegovi poklicni odločitvi. Običajno niso stalni, ampak se v skladu s posameznikovo razvojno stopnjo spreminjajo. Interesi mladostnikov naj bi izvirali iz potrebe po razumevanju sveta in gibanju in se razvijajo iz temu ustreznih aktivnosti. Zato naj bi bilo pomembno, da šola učencem ponuja raznovrstne interesne dejavnosti, ki jim omogočajo razvijanje interesov in potencialov v večji meri. (Matjašič Filipič, 2016) Poleg šolskih interesnih dejavnosti pa so pri razvijanju otrokovih potencialov in iskanju poklicne poti pomembne tudi pristočasne dejavnosti.

4 EMPIRIČNI DEL

4.1 Anketni vprašalnik

Potem, ko smo proučili literaturo, smo si postavili hipoteze in razmišljali o načinu preverjanja hipotez. Hipoteze smo preverjali z anketnim vprašalnikom in intervjuji. V anketni vprašalnik smo dodali tudi trditve o samopodobi.

V anketi smo želeli izvedeti, ali so učenci od 6. do 9. razreda naše šole vključeni v prostočasne dejavnosti ter koliko in katere prostočasne dejavnosti imajo.

Anketa je obsegala 15 vprašanj. Učenci so reševali spletno anketo, narejeno na spletni strani www.1ka.si.

Tabela 1: Anketirani učenci glede na razred

Razred	Število	%
6. razred	17	11
7. razred	61	39
8. razred	42	27
9. razred	38	24
Skupaj	158	100

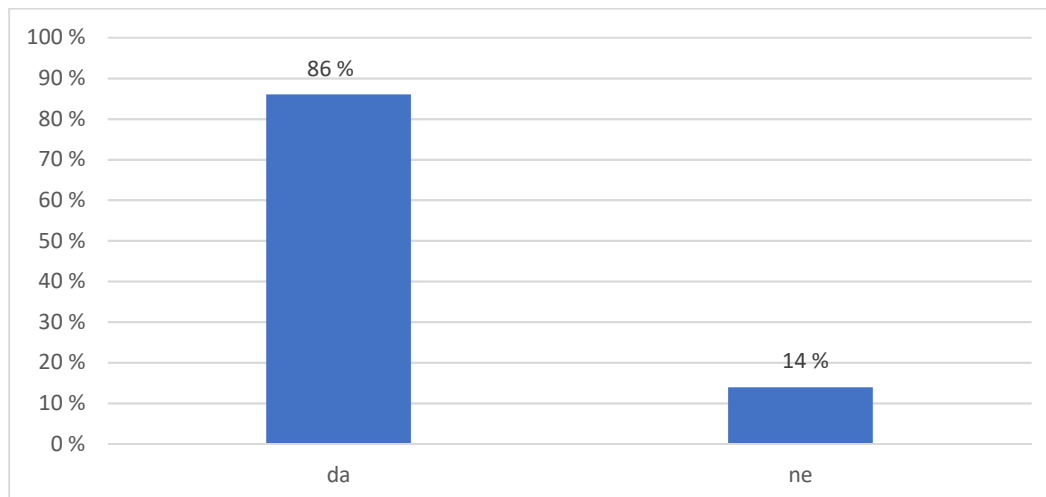
Na anketo je odgovorilo 152 učencev od 6. do 9. razreda naše šole, med njimi je bilo 82 deklic in 76 fantov.

Opravili smo tudi več intervjujev z vodji prostočasnih dejavnosti, učenkama in dijakinjo, ki obiskujejo prostočasne dejavnosti.

4.2 Analiza anketnega vprašalnika

Ali v popoldanskem času obiskuješ kakšno prostočasno dejavnost?

Graf 1: Obiskovanje prostočasne dejavnosti

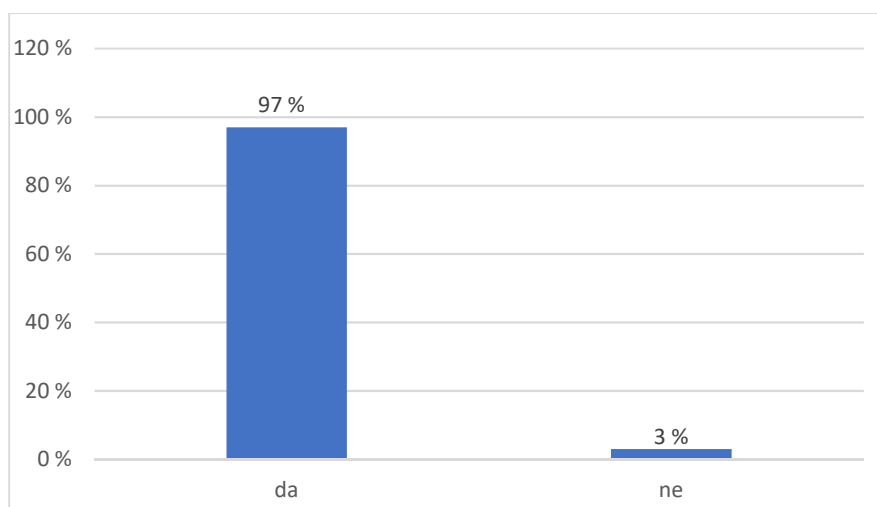

133 učencev obiskuje prostočasne dejavnosti, kar je 86 % vseh anketiranih učencev. Od teh jih 47 % obiskuje eno dejavnost, 30 % dve dejavnosti, 23 % pa tri ali več dejavnosti.

Za prvo in najpomembnejšo dejavnost je 12 učencev izbralo glasbeno šolo, 7 ples, po 6 košarko oz. jahanje, 4 nogomet, odbojka, plavanje, 3 atletika, likovno ustvarjanje, 2 gimnastika, rokomet, robotika, ter po eden taekwondo, šah, motocros, taborniki, kolesarstvo, lokostrelstvo, agility s psom, drsanje.

Ali jo rad/-a obiskuješ?

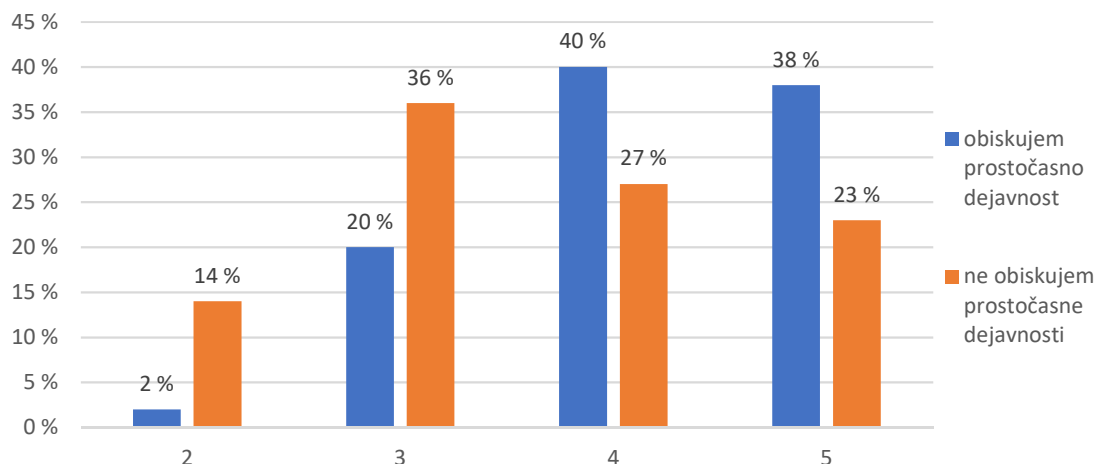
Graf 2: Zadovoljstvo ob obiskovanju prostočasne dejavnosti

129 učencev rado obiskuje izbrano prostočasno dejavnost, 4 pa ne.

Kakšna je tvoja povprečna ocena v tem šolskem letu?

Graf 3: Povprečna ocena učencev

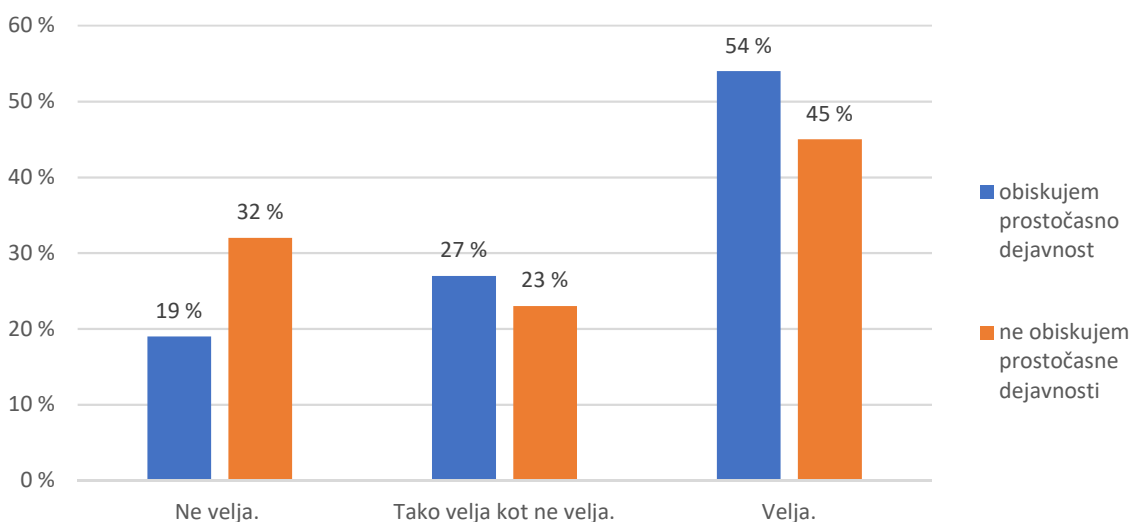

Učenci, ki obiskujejo prostočasne dejavnosti, imajo višjo povprečno oceno (pogosteje 4 in 5) kot pa učenci, ki je ne obiskujejo.

Na vprašanje, *ali je zaradi dejavnosti tvoj šolski uspeh boljši ali slabši*, je kar 87 % učencev odgovorilo, da je njihov uspeh zaradi prostočasne dejavnosti boljši.

V kolikšni meri ti velja trditev: »Z ocenami sem zadovoljen/-jna.«?

Graf 4: Ocena trditve o zadovoljstvu s svojimi ocenami

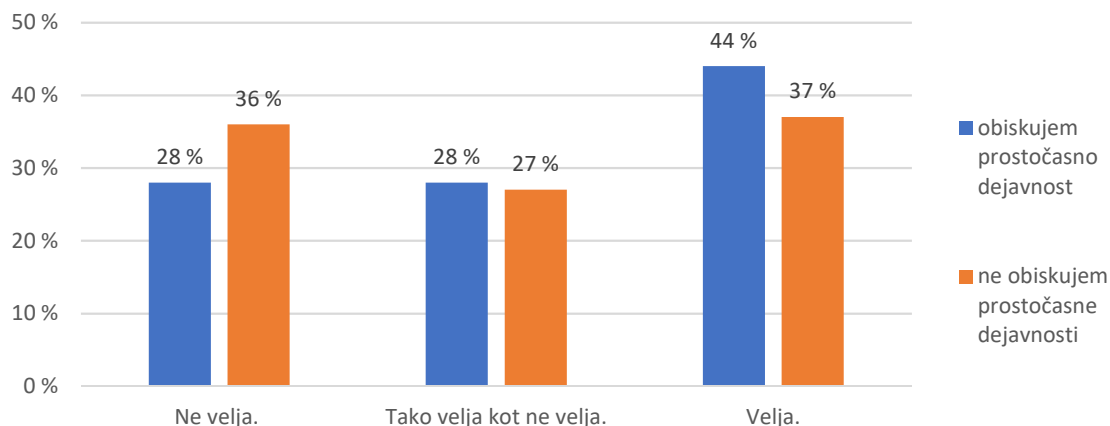

Skoraj petina učencev, ki ne obiskuje prostočasnih dejavnosti, ni zadovoljna z ocenami, manj kot polovica pa je zadovoljna. Več kot polovica učencev, ki pa jih obiskujejo, je zadovoljnih, slaba petina je nezadovoljnih. Opažamo, da je več učencev, ki obiskujejo prostočasne dejavnosti, bolj zadovoljnih z ocenami.

87 % tistih, ki obiskujejo prostočasne dejavnosti je mnenja, da je njihov uspeh boljši zaradi le-teh.

V kolikšni meri zate velja trditev: »Zadovoljen/-jna sem s svojim videzom.«?

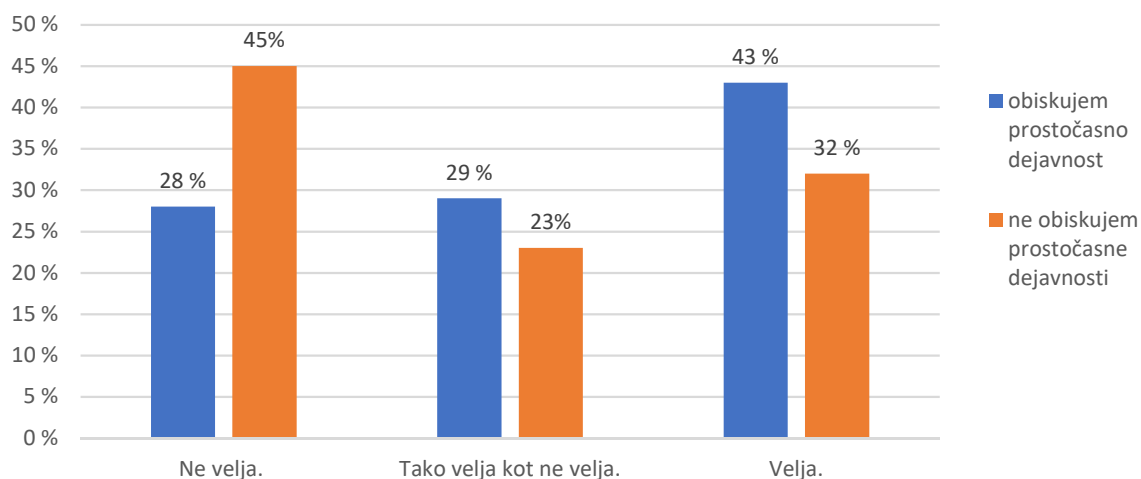
Graf 5: Ocena trditve o zadovoljstvu s svojim videzom

Skoraj polovica anketiranih učencev, ki obiskujejo prostočasno dejavnost, je zadovoljna s svojim izgledom, slabi tretjini pa njihov izgled ni všeč. Malo več kot tretjina učencev, ki ne obiskujejo prostočasne dejavnosti, je z izgledom zadovoljnih, medtem pa je 36 % le teh, ki s svojim izgledom niso zadovoljni. Iz grafa je razvidno, da so učenci, ki obiskujejo katero od prostočasnih dejavnosti, s svojim izgledom bolj zadovoljni kot pa tisti, ki nimajo nobene prostočasne dejavnosti, čeprav je razlika precej majhna (7 %).

V kolikšni meri zate velja trditev: »V razredu sem priljubljen/-a.«?

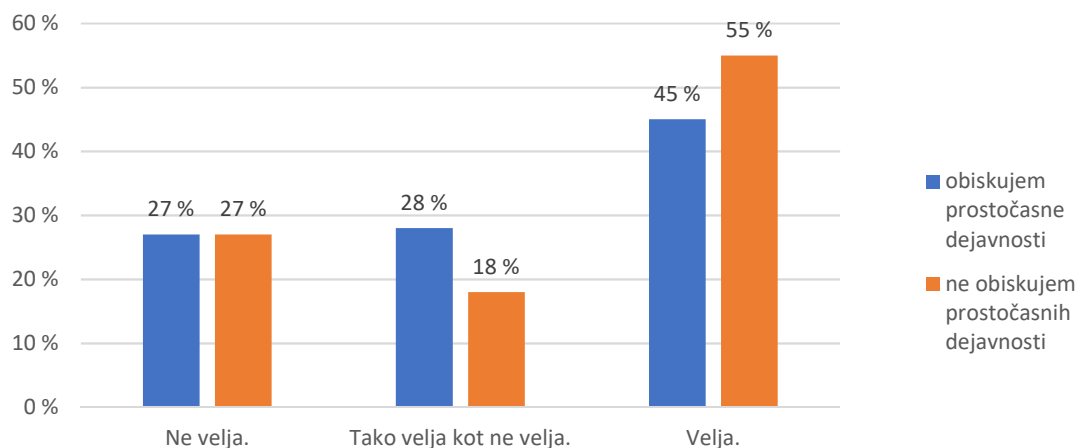
Graf 6: Ocena trditve o priljubljenosti v razredu

Glede priljubljenosti v razredu je opaziti, da učenci, ki obiskujejo prostočasne dejavnosti, menijo, da so priljubljeni. Kar 43 % jih je namreč izrazilo, da so priljubljeni, medtem ko med tistimi, ki ne obiskujejo nobene dejavnosti, tako meni le 32 %. 45 % pa jih je prepričanih, da niso priljubljeni.

V kolikšni meri zate velja trditev: »Imam veliko prijateljev/-jic.«?

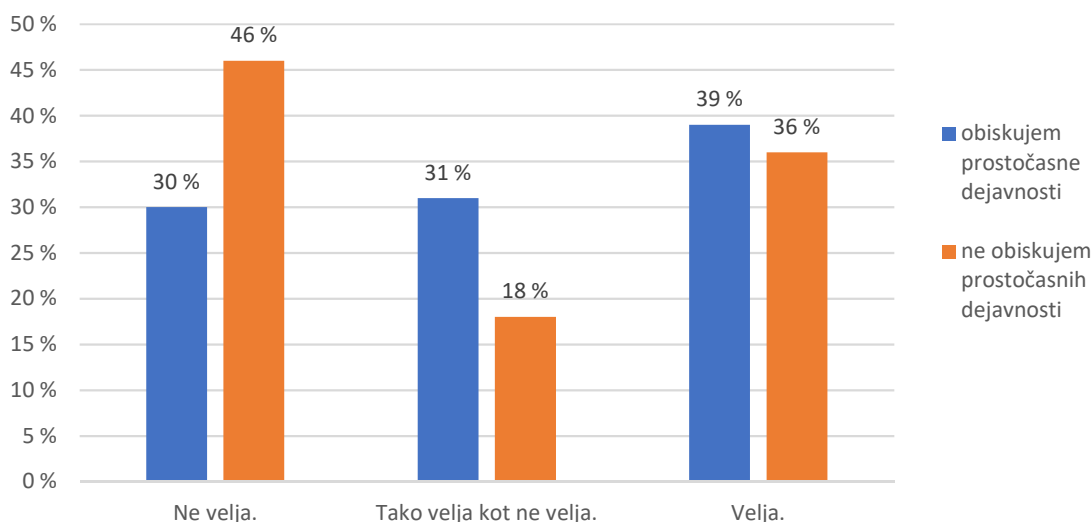
Graf 7: Ocena trditve o prijateljih

Odgovori na to vprašanje so pokazali, da enak odstotek tistih, ki obiskujejo in tistih, ki ne obiskujejo prostočasne dejavnosti, ocenjuje, da nima veliko prijateljev. Število tistih, ki menijo, da imajo veliko prijateljev, pa je večje pri učencih, ki ne obiskujejo nobene dejavnosti. Trditev se sicer nanaša le na število prijateljev in ne na trdnost prijateljskih vezi.

V kolikšni meri zate velja trditev: »Hitro se naučim snov pri vseh predmetih.«?

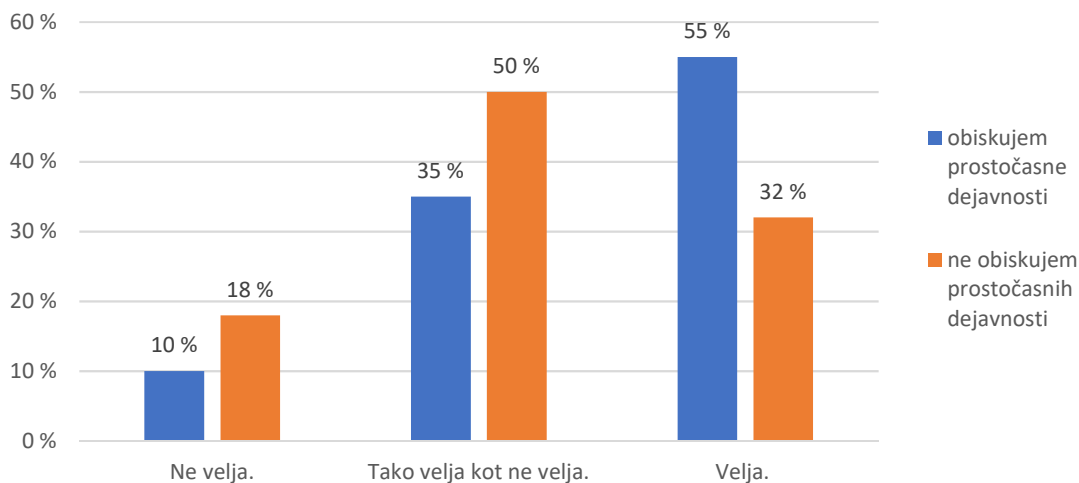
Graf 8: Ocena trditve o učenju

V povezavi s pomnjenjem snovi je opaziti, da učenci, ki ne obiskujejo dejavnosti, v precej večji meri predvidevajo, da si snovi ne zapomnijo hitro, in sicer je razlika med njimi in tistimi, ki obiskujejo prostočasne dejavnosti kar 16 %. Vendar pa je precej tudi tistih, ki niso povsem prepričani, ali za njih trditev velja ali ne. Tako je razlika med obema skupinama, ki so se odločili, da zanje trditev velja, majhna, in sicer le 3 %.

V kolikšni meri zate velja trditev: »Drugi mislijo, da sem dober človek.«?

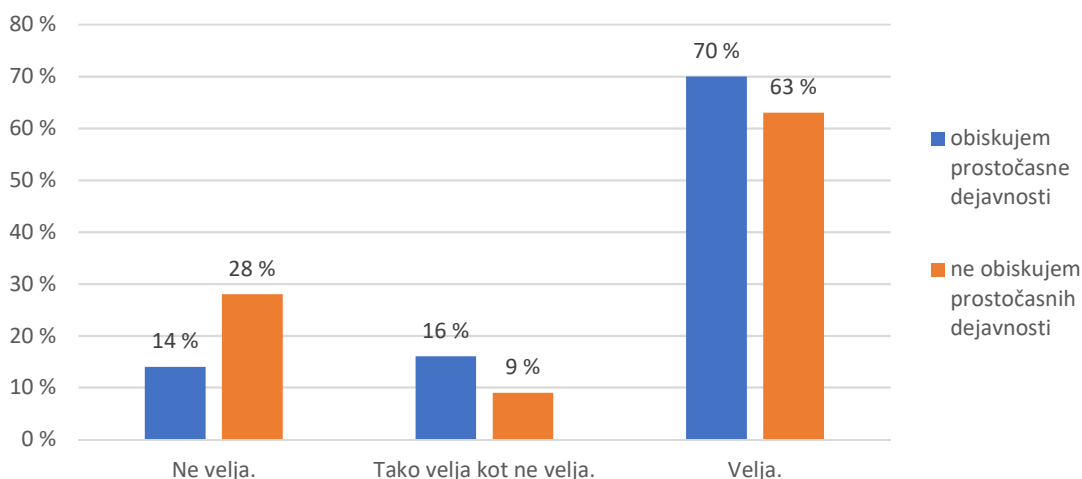
Graf 9: Ocena trditve o mišljenju drugih o sebi

Opredelevanje glede trditve o tem, kako jih vidijo drugi in ali mislijo, da so dobri ljudje, rezultati kažejo, da je skupina, ki obiskuje dejavnosti, o tem izrazito bolj prepričana. Le 10 % tistih, ki obiskujejo dejavnosti, meni, da drugi o njih ne mislijo, da so dobri ljudje, kar 55 % anketirancev iz iste skupine pa se s trditvijo strinja. Pri drugi skupini je ta delež le 32 %. Precej je tudi tistih, ki se ne morejo odločiti, kaj si o njih mislijo drugi.

V kolikšni meri zate velja trditev: »Zase mislim, da sem dober človek.«?

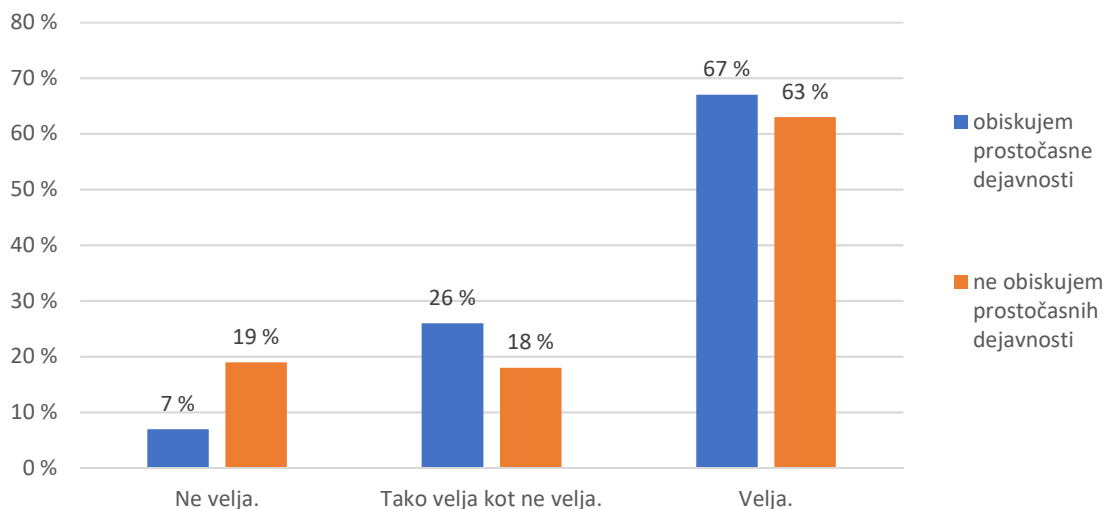
Graf 10: Ocena trditve o mišljenju o sebi

Več kot polovica učencev je o sebi prepričanih, da so dobri ljudje, kar velja za obe skupini. Razlika med skupinama pri opredelitvi, da se s trditvijo ne strinjajo, je precejšnja. Kar 28 % učencev, ki ne obiskuje dejavnosti, se z njo ne strinja, medtem ko je med tistimi, ki obiskujejo dejavnosti, ta delež le 14 %, kar je za polovico manj.

V kolikšni meri meri zate velja trditev: »Za svoja dejanja prevzemam odgovornost.«?

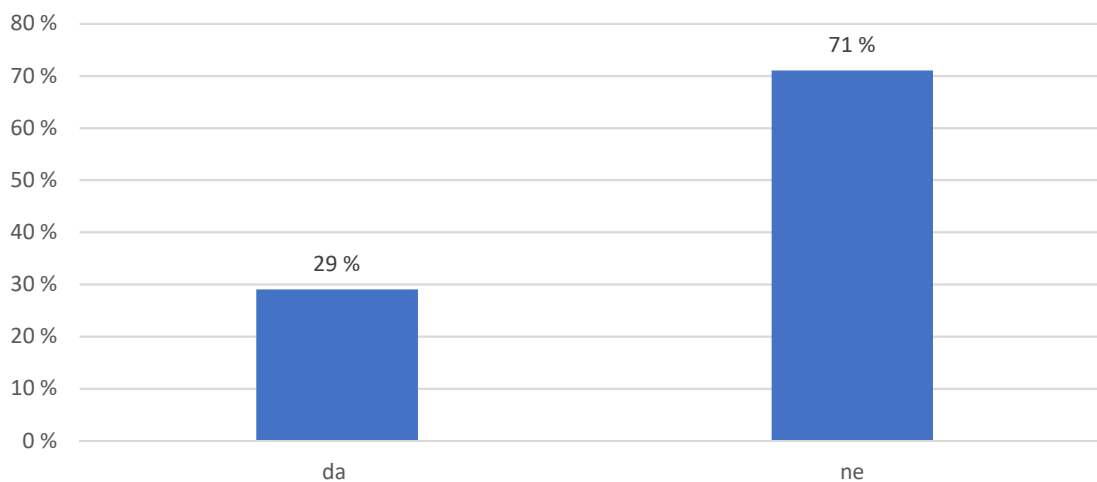
Graf 11: Ocena trditve s prevzemanju odgovornosti

Večina anketirancev prevzema odgovornost za svoja dejanja in razlika med skupinama je zanemarljiva, le 4 %. Razlika med tistimi, ki se s trditvijo ne strinjajo pa je med skupinama izrazita. Le 7 % tistih, ki obiskujejo dejavnosti, se ne strinja s trditvijo, medtem ko je med tistimi, ki ne obiskujejo nobene dejavnosti, takih kar 19 %.

Ali se ti zdi, da si v razredu bolj priljubljen/-a zaradi dejavnosti, ki jo obiskuješ?

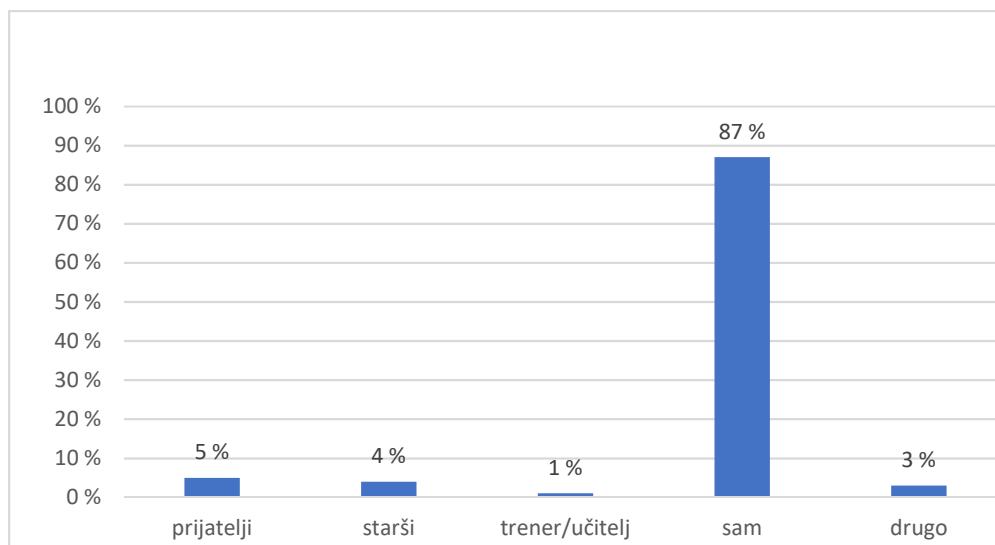
Graf 12: Priljubljenost v razredu zaradi prostočasnih dejavnosti

125 učencev meni, da v razredu zaradi dejavnosti, ki jo obiskuje, ni bolj priljubljenih, 8 pa, da so zaradi prostočasne dejavnosti bolj priljubljeni. Večina učencev meni, *da ne glede na to kaj počnejo, so vedno enaki, da se priljubljenost ne povečuje in da neka dejavnosti ne more vplivati na popularnost, ker se ne zavedajo trdega dela ...*

Kdo ti je svetoval pri izbiri prostora dejavnosti?

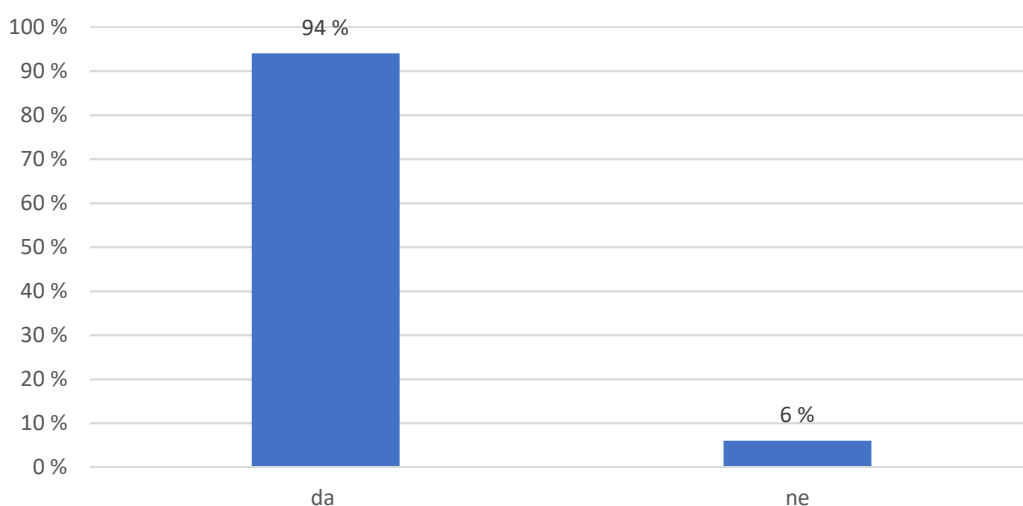
Graf 13: Svetovalec pri izbiri prostora dejavnosti

Za izbiro prostora dejavnosti se je večina anketiranih učencev odločilo samih. Med zelo pogostimi odgovori navajajo: *ker mi je všeč, ker v njej uživam, ker imam rad/-a šport, rad/-a to počnem, pomeni mi sprostitve, ob tem se zabavam.*

Ali meniš, da na obiskovanje prostora dejavnosti vpliva tudi pristop trenerja oz. učitelja?

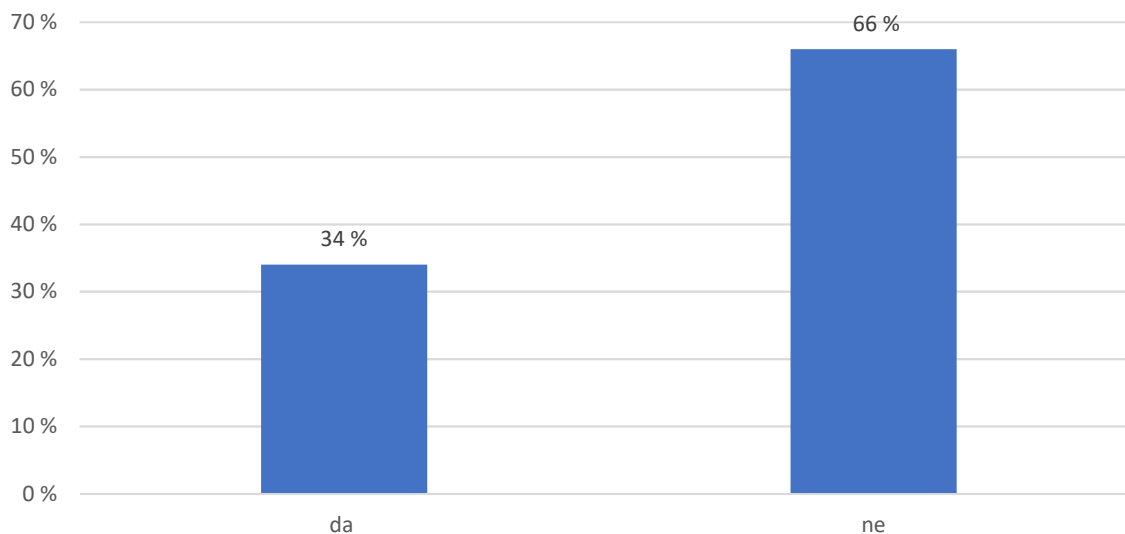
Graf 14: Vpliv pristopa učitelja/trenerja na obiskovanje prostora dejavnosti

Skoraj vsi anketirani menijo, da na obiskovanje prostora dejavnosti vpliva tudi pristop trenerja oz. učitelja.

Ali je oz. bo izbira srednje šole povezana s tvojo prostočasno dejavnostjo?

Graf 15: Izbira srednje šole in povezanost s prostočasno dejavnostjo

Tretjina učencev meni, da bo njihova vključenost v prostočasne dejavnosti vplivala na izbiro srednje šole, dve tretjini pa sta mnenja, da le-ta ne bo imela vpliva pri izbiri.

4.3 Intervju z vodji prostočasnih dejavnosti

Boštjan Kočar, ki v Šentjurju vodi šolo košarke, in sicer fante vse od vrtca pa do konca srednje šole, nam je povedal:

1. Katero prostočasno dejavnost za otroke izvajate?

Košarko.

1. Kako pogosto jo otroci obiskujejo?

Ovisno od starostne skupine. Najmlajši dečki trikrat tedensko, mlajši dečki štirikrat, starejši dečki petkrat in kadeti ter mladinci štirikrat tedensko.

2. Kakšni so kriteriji za vključitev v to dejavnost?

Nimamo posebnih kriterijev ob vpisu v program košarke. V kolikor bi moral katerega izpostaviti, je to obnašanje posameznika v sami dejavnosti. Na to smo pozorni od samega začetka vpisa otroka na košarko.

3. Katere osebnostne značilnosti se ob obiskovanju dejavnosti krepijo?

Izpostavil bi vztrajnost, ustvarjalnost, odgovornost, poštenost in skromnost.

4. Kako vzpostavite odnos z udeleženci?

Na sami vadbi odnos z udeleženci poteka tako verbalno kot neverbalno. Z razlago in demonstracijo posameznih vaj.

5. *Katere vaše lastnosti vam pomagajo pri motiviranju otrok, ki sodelujejo v dejavnosti?*

Strpnost, odgovornost, potrpežljivost.

6. *Menite, da njihova vključitev vpliva na uspeh v šoli in na izbiro srednje šole? Kako?*

Njihova vključitev v proces košarke pozitivno vpliva na osebnostni razvoj posameznika. Dokazano je, da motorično učenje vpliva na živčni sistem človeka in posledično na umski razvoj otroka. V procesu treninga otroci razvijajo odgovornost, strpnost, prilagajanje na okolje. Skupinska vadba pozitivno vpliva na sprejemanje življenjskih odločitev. Tako v fazi adolescence kot v odrasli fazi, saj se morajo v vadbenem procesu in dolgoročnem razvoju naučiti sprejemati odgovorne odločitve in prilagajati na okolje, v katerem razvijajo svoje košarkarske spretnosti.

7. *Ali se zaradi obiskovanja dejavnosti dviguje samozavest? Na kakšen način se to kaže?*

Naj bi se. Pomeni, v kolikor je otrokom predstavljena vadba na pravilen način. V procesu treninga košarke izpostavljam tekmovalnost in ne zmagovalnost. Otroci trenirajo košarko, da tekmujejo in ne za to, da zmagujejo. V kolikor jim to predstavimo na pravilen način, bi morali na ta način razvijati samozavest. Predvsem zaradi tega, ker nagradimo pri vadbi košarke prizadevnost, trud, delo in uspešnost.

Tone Brečko, dolgoletni nogometni trener, o nogometu in vplivu dejavnosti na otroke:

1. *Katero prostočasno dejavnost za otroke izvajate?*

Sem nogometni trener. V svoji trenerski karieri sem treniral že vse selekcije, od U-7 do U-19.

2. *Kako pogosto jo otroci obiskujejo?*

Otroci, katere treniram, imajo trikrat tedensko trening, ki traja eno uro in pol. Ob sobotah pa imajo tekmo, običajno vsako soboto. Enkrat igrajo tekmo doma, drugič gredo na gostovanje. Treningi potekajo tudi v času šolskih počitnic. Treningi ne potekajo le v mesecu juliju.

3. *Kakšni so kriteriji za vključitev v to dejavnost?*

Glavni kriterij je interes otroka. Trenira lahko vsak, ki si to želi. Seveda pa mora imeti vsak, ki trenira, tudi voljo, da redno hodi na treninge in mora biti sposoben upoštevati navodila trenerja.

4. *Katere osebne značilnosti se ob obiskovanju dejavnosti krepijo?*

Glavne značilnosti, ki jih redno obiskovanje treningov okrepi, so sposobnost, da znaš upoštevati red in disciplino ter se vključiti v skupinsko (timsko) delo, naučijo se torej prilagajanja v skupini. V kolektivnem športu namreč vsak posameznik ne more uspešno delovati, če se ne prilagodi kolektivu, v katerem deluje.

5. Kako vzpostavite odnos z udeleženci?

Odnos z udeleženci pri nogometu vzpostavim tako, da jim že na prvem treningu pokažem čim več svojega nogometnega znanja, ki sem ga pridobil kot dolgoletni nogometaš. Kot trener moram biti strog in pravičen, do vseh postopam enako.

6. Katere vaše lastnosti vam pomagajo pri motiviranju otrok, ki sodelujejo v dejavnosti?

Pri motiviranju otrok mi predvsem pomaga moje nogometno znanje, tako praktično kot teoretično. Otroke je treba znati navdušiti in v njih prebuditi zanimanje. Zelo učinkovito je, da primer iz prakse otrokom demonstriram, na primer: preigravanje z žogo. V zadnjem času pa kot trener vse bolj občutim tudi vedno večje vmešavanje posameznih staršev v strokovno delo trenerja, kar po mojem mnenju ni dobro za otroke, ker lahko to predstavlja zanje velik pritisk.

7. Menite, da njihova vključitev vpliva na uspeh v šoli in izbiri srednje šole? Kako?

Moje mnenje je, da otrok, ki se ukvarja z športom, dobi neka specifična znanja, ki jih lahko uporablja v šoli in nasploh v življenju – na primer: otroci, ki so izrazito uspešni pri športu, pridobijo na samozavesti in okrepijo določene spretnosti, kar jim je zagotovo v pomoč tudi pri šolski uspešnosti. Velikokrat se izrazito uspešni športniki vpišejo tudi v športne oddelke na srednji šoli – primer za to je športna gimnazija.

8. Ali se zaradi obiskovanja dejavnosti dviguje samozavest? Na kakšen način se to kaže?

Sam sem mnenja, da vsi otroci pri igranju nogometa napredujejo in s tem pridobivajo na samozavesti in zaupanju vase in v svoje sposobnosti. To se kaže na mnogih področjih: na učnem področju, pri sklepanju prijateljstev in priljubljenosti med vrstniki.

Vladimir Artnak, ki trenira atletiko in je tudi športni pedagog, pa o pomembnosti prostočasnih dejavnosti razmišlja takole:

1. Katero prostočasno dejavnost za otroke izvajate?

Atletiko, šolo atletike in trening atletike.

2. Kako pogosto jo otroci obiskujejo?

Nekateri enkrat tedensko, pa vse do štirikrat tedensko.

3. Kakšni so kriteriji za vključitev v to dejavnost?

Osnovni vpis temelji na talentiranosti za šport in predvsem atletiko, nikoli pa ne zavrnem izraženega interesa s strani otroka, ki ne zadosti osnovnemu vpisu.

4. Katere osebnostne značilnosti se ob obiskovanju dejavnosti krepijo?

Predvsem planiranje časa in usklajevanje z drugimi aktivnostmi, vztrajnost, premagovanje utrujenosti in bolečine, pozitiven odnos do gibanja, prijateljstvo ...

5. Kako vzpostavite odnos z udeleženci?

S pogovorom o športu.

6. Katere vaše lastnosti vam pomagajo pri motiviranju otrok, ki sodelujejo v dejavnosti?

Ljubezen do športa in njegovo poznavanje, vztrajnost ...

7. Menite, da njihova vključitev vpliva na uspeh v šoli in na izbiro srednje šole? Kako?

Posredno ja, predvsem z oblikovanjem navedenih osebnostnih značilnosti. Izbira srednje šole pa za najuspešnejše v smeri, da izberejo šolo, ki šport podpira.

8. Ali se zaradi obiskovanja dejavnosti dviguje samozavest? Na kakšen način se to kaže?

Pri večini ja. Bolj so motivirani tudi na drugih področjih, sproščenost in prepoznavnost med vrstniki ...

Nejc Zalokar se udejevtvuje kot voditelj med skavti in ima še mnoge pomembne zadolžitve na tem področju, tako pa on vidi vpliv vključevanja v prostočasne dejavnosti:

1. Katero prostočasno dejavnost za otroke izvajate?

Kaj je to prosti čas? Če nekaj delaš, nimaš prostega časa, ampak si ga vzameš za to stvar. Pomembno je, da si pri stvari, če ne je bolje, da te ni. Trenutno sem skavtski voditelj, prostovoljec za dogodek Stična mladih. Na državnem nivoju, pa sem vodja škofijskega odbora za oratorij in v izvršnem odboru oratorija Slovenije.

2. Kako pogosto jo otroci obiskujejo?

Skavte imamo vsake štirinajst dni. Glede na število prijavljenih, jih na srečanja hodi zelo veliko. Glede oratorija je tako, da posredno odgovarjam za 44 oratorijev. Ti se izvajajo v Mariborski škofiji. Če vzamemo povprečno 50 otrok na oratorij, je to okoli 2200 otrok.

3. Kakšni so kriteriji za vključitev v to dejavnost?

Kriteriji? Prvo, da iščeš pustolovščino, prijatelje. Na splošno družbo. Potem, pa da si pogumen, vztrajen trmast. Zadnja pa je to, da si nor. Ker moraš res biti zelo organiziran

in imeti dovolj hrbtnice, da veš, kaj lahko narediš in kaj ne. Preprosto, da določenim stvarjem rečeš ne.

4. Katere osebnostne značilnosti se ob obiskovanju dejavnosti krepijo?

Predvsem dobivaš izkušnje. Iz različnih področji. Kako si najti družbo, se v njo vključiti. Kako voditi skupino, kaj pomeni biti vodja. Do samodiscipline, organizacijskih sposobnosti, pa tudi, da znaš biti dober ali pa »tečen« vodja. In imaš zavest, da daš od sebe, najbolje, kar lahko daš.

5. Kako vzpostavite odnos z udeleženci?

Včasih je bilo težko. Dokler nisem imel svoje res nore izkušnje, je bilo težko se mi vključiti. Sedaj pa se nekako vržem. Pravim, da manj kot me nekam poslat, me ne morejo. Potrebno je biti ponižen in pokazati spoštovanje do udeleženca.

6. Katere vaše lastnosti vam pomagajo pri motiviranju otrok, ki sodelujejo v dejavnosti?

Moja zunanost jih predvsem miri. Sem visok in težek kot »slon«, tako da marsikdo počaka pred menoj. Kar bi lahko bilo še, je to, da se vsakomur posvetim, si res vzamem čas. Ko sem z otroki, sem tam res s srcem.

8. Menite, da njihovo vključitev vpliva na uspeh v šoli in izbiri srednje šole? Kako?

Menim, da ne. Vsak si začrta svojo pot, kaj želi doseči. Te dejavnosti ti samo pomagajo priti do cilja, saj te res podkujejo z izkušnjami, katere ne moreš dobiti za računalnikom. Spoznaš na kupe ljudi, se z njimi družiš in ti je potem, kasneje lažje, ko odideš v svet, svoje sanje živeti.

8. Ali se zaradi obiskovanja dejavnosti dviguje samozavest? Na kakšen način se to kaže?

Bi rekel da ja. Kajti, ko narediš nekaj dobrega in si potem pohvaljen, veš, da nekaj znaš narediti. In so dnevi, ki so pregarani, noči neprespane res poplačane. Ko se naslednjič lotiš kakšnega novega projekta, potem lahko bolj svobodno greš vanj, saj veš, da bo zagotovo uspel. Seveda, če vložiš vanj enako mero truda.

Klara Štor je študentka arhitekture, ki svoj prosti čas namenja vodenje ene od skavtskih skupin. Kako ona razmišlja o vplivu prostočasnih dejavnosti na mlade.

1. Katero prostočasno dejavnost za otroke izvajate?

Redno sem voditeljica ene izmed vej pri skavtih.

2. Kako pogosto jo otroci obiskujejo?

Srečanja imamo načeloma vsakih 14 dni, v izrednih primerih tudi pogosteje. Na leto organiziramo 2 tabora. Enega zimskega, ki traja 3 dni, ter poletnega, ki traja 8 dni.

3. Kakšni so kriteriji za vključitev v to dejavnost?

Skavti so veseli vsakogar, če le ima ljubezen do narave in novih izzivov. Z odprtimi rokami sprejmemo vsakega, čez čas pa se pokaže, če so skavti posamezniku pisani na kožo ali ne. Kot je rekel naš ustanovitelj: »Skavtstvo je za vsakogar, ni pa vsak za skavtstvo.«

4. Katere osebnostne značilnosti se ob obiskovanju dejavnosti krepijo?

Skavtska metoda temelji predvsem na timskem delu v manjših skupinah, ter v veliki meri na samostojnosti in vztrajnosti. Da otroci stvari opravijo brez voditelja na vsakem koraku, da znajo poprijeti za delo, ter ga tudi dokončati. Ključen del skavtske metode je tudi služenje sebi, bližnjemu in družbi, iz česar zraste samostojen, vesten in odgovoren (do sebe in drugega) državljan.

5. Kako vzpostavite odnos z udeleženci?

Odnos z otroki je potrebno graditi predvsem na medsebojnem spoštovanju in zaupanju. Seveda se to najboljše doseže s tem, da če ti njemu dokažeš, da mu zaupaš in ga spoštuješ, ti bo on to vračal. Dokazati mu moraš, da si njegov prijatelj, in da lahko k tebi pride s kakršno koli težavo, ki mu jo boš pomagal rešiti, ter jo tudi obdržal zase. Vendar pa ta odnos ne sme bit preveč prijateljski, saj si kot voditelj še vedno ti odgovoren zanj, kar pomeni, da te morajo v določenih trenutkih tudi ubogati. Prijateljski odnos, ki v pravem trenutku kaže avtoriteto pa je zelo težko doseči.

6. Katere vaše lastnosti vam pomagajo pri motiviranju otrok, ki sodelujejo v dejavnosti?

Ne vem, če se moje lastnosti toliko kažejo pri motivaciji otrok. Mislim, da to izuriš tudi z leti. Predvsem je pomembno, da si komunikativen ter da znaš vsako stvar predstaviti na njim bližji način, torej da se znaš prilagajati situaciji in otroku.

7. Menite, da njihovo vključitev vpliva na uspeh v šoli in izbiri srednje šole? Kako?

Na uspeh v šoli dvomim da veliko vplivamo, vsaj ne v dobrem smislu. Pri izbiri srednje šole pa bi rekla, da se morda kje skriva kdo, ki je pri skavtih ugotovil, kaj ga v resnici veseli. Če morda ne ravno za srednjo šolo, pa potem kasneje za fakulteto, kjer je dejansko študij usmerjen k temu, kar te veseli.

8. Ali se zaradi obiskovanja dejavnosti dviguje samozavest? Na kakšen način se to kaže?

Mislim, da je temu tako. Z vsako pohvalo, z vsakim pravilno izgovorjenim zakonom ali prižganim ognjem s prvo vžigalico v tebi praskne vsak kanček samozavesti. Pri skavtih stremimo k temu, da se vsak lahko izkaže v najboljši luči, ter dokaže, kdo v resnici je.

Na ranču Shire mnogo otrok trenira jahanje, se udeležuje taborov in na ta način tke odnos z živalmi. Kaj menijo o vplivu dejavnosti člani družine Ogrizek.

1. *Katero prostočasno dejavnost za otroke izvajate?*

Otroške rojstnodnevne zabave, individualne in skupne jahalne ure, poletne taborne, aktivnosti z živalmi v naravi, obiske šol in vrtcev, naravoslovni dnevi v povezavi s tematiko konj.

2. *Kako pogosto jo otroci obiskujejo?*

Aktivnosti se dogajajo čez vse leto in se izvajajo vsakodnevno, otrok pride približno 2x tedensko na uro jahanja, poletne tabori trajajo 5 dni.

3. *Kakšni so kriteriji za vključitev v to dejavnost?*

Veselje do živali in narave.

4. *Katere osebne značilnosti se ob obiskovanju dejavnosti krepijo?*

Delavnost, vztrajnost, skrb za živali, timsko delo, fizična kondicija, občutek za sočloveka, živali in naravo...

5. *Kako vzpostavite odnos z udeleženci?*

S časom preko pogovora in stika z živaljo, pomagajo tudi skupinske jahalne ure, kjer se otroci bolje počutijo, ko so del skupine in se učijo en od drugega pod strokovnim nadzorom vodje.

6. *Katere vaše lastnosti vam pomagajo pri motiviranju otrok, ki sodelujejo v dejavnosti?*

Ljubezen do živali in narave, vztrajnost, razumevanje, empatičnost...

7. *Menite, da njihovo vključitev vpliva na uspeh v šoli in izbiri srednje šole? Kako?*

Da, z vključitvijo dobijo delovne sposobnosti, občutek za odgovornost, naučijo se sodelovati v skupini in lahko to prenesejo na vse življenjske situacije. Včasih se zaradi ljubezni do živali odločijo za nadaljevanje šolanja v tej smeri.

8. *Ali se zaradi obiskovanja dejavnosti dviguje samozavest? Na kakšen način se to kaže?*

Da, na skupinskih jahalnih urah hitreje sklepajo prijateljstva na podlagi skupnih interesov, z vsakim uspehom začnejo bolj zaupati vase in svoje sposobnosti, veliko pri tem tudi pripomorejo živali, saj se med jezdecem in konjem navadno splete posebna vez ljubezni in zaupanja.. Kaj menijo o vplivu dejavnosti člani družine Ogrizek.

Voditeljica prostovoljnih gasilcev Lea je svoje ugotovitve strnila takole:

1. Katero prostočasno dejavnost za otroke izvajate?

Sem mentor mladine v prostovoljnem gasilskem društvu. Otroci obiskujejo gasilske vaje, tekmovanja in druge aktivnosti.

2. Kako pogosto jo otroci obiskujejo?

Gasilske vaje potekajo enkrat tedensko, redno (vsak teden) po eno uro. Ob določenih aktivnostih, ki niso gasilske vaje, pa smo v gasilskem domu tudi več časa.

3. Kakšni so kriteriji za vključitev v to dejavnost?

Kriterijev za vključitev v gasilsko organizacijo ni. Članstvo v društvu je prostovoljno, zato se lahko gasilcem pridruži kdorkoli.

4. Katere osebne značilnosti se ob obiskovanju dejavnosti krepijo?

Otroci krepijo veliko osebnostnih značilnosti, povečini pozitivnih. Na primer samostojnost, samozaupanje, vztrajnost, ambicioznost, spoštljivost, odgovornost, komunikativnost, motiviranost, poštenost, predanost, potrpežljivost.

5. Kako vzpostavite odnos z udeleženci?

Kot mentorica poskušam biti otrokom vzornica in zgled. Odnos z njimi vzpostavljam na način, da se najdem v vlogi prijateljice, učiteljice, zaupnice, včasih tudi mame. Pomembno je, da mi otroci zaupajo in da tudi jaz lahko zaupam njim. Gojimo tople medsebojne odnose in smo kot velika družina.

6. Katere vaše lastnosti vam pomagajo pri motiviranju otrok, ki sodelujejo v dejavnosti?

Kot mentorica sem zagnana, energična, ambiciozna, samozavestna, pravična, poštena, komunikativna, zabavna, odgovorna in dobrosrčna. Pozitivno energijo usmerjam v vse dejavnosti, kar otroci tudi občutijo.

7. Menite, da njihovo vključitev vpliva na uspeh v šoli in izbiri srednje šole? Kako?

Menim, da udejstvovanje v katerikoli dejavnosti vpliva na oblikovanje posameznikove identitete in njegovih vrednot. Sem mnenja, da vključenost v gasilsko organizacijo pozitivno vpliva na učne uspehe v šoli in nadaljnji razvoj otrok. S sodelovanjem v gasilskem društvu otroci pridobivajo različne spretnosti in kompetence kot so npr. vztrajnost, prilagodljivost, komunikativnost, marljivost. Le te vplivajo na odraščanje in razvoj njihove osebnosti.

8. Ali se zaradi obiskovanja dejavnosti dviguje samozavest? Na kakšen način se to kaže?

Moj odgovor je da. Samozavest se otrokom, ki obiskujejo gasilce dviguje. Otroci se zavedajo samih sebe in točno vedo, kaj si želijo (npr. kakšnih rezultatov si želijo,

aktivnosti itd.). Spoznajo svoje meje, se spoštujejo in vedo, da je pomembno, da imajo sebe radi. V skupini se lahko med seboj odprto pogovarjamo in si medsebojno pomagamo. Otroci vedo, da je vsak izmed njih zelo pomemben člen naše gasilske enote, zato čutijo ponos in pripadnost.

Rok Lajlar, glasbenik in učitelj kitare takole razmišlja o vplivu prostočasnih dejavnosti:

1. Katero prostočasnno dejavnost za otroke izvajate?

Ukvarjam se s poučevanjem kitare.

2. Kako pogosto jo otroci obiskujejo?

Obiskujejo jo enkrat tedensko po 60 minut.

3. Kakšni so kriteriji za vključitev v to dejavnost?

Kriterij je glasbeni talent (prirojen). To sta melodični in ritmični posluh.

4. Katere osebne značilnosti se ob obiskovanju dejavnosti krepijo?

Predvsem potrpežljivost. Učenje igranja inštrumenta je dolgotrajen proces in zahteva veliko potrpežljivosti pri vaji.

5. Kako vzpostavite odnos z udeleženci?

Preko glasbe, glasba govori univerzalen jezik.

6. Katere vaše lastnosti vam pomagajo pri motiviranju otrok, ki sodelujejo v dejavnosti?

Predvsem mi pomaga moj širok repertoar moderne (pop/rock) glasbe. Otroci rajše igrajo glasbo, ki jo slišijo po radiu.

7. Menite, da njihovo vključitev vpliva na uspeh v šoli in izbiri srednje šole? Kako?

Menim, da ne vpliva na uspeh v šoli, uspešnejši učenci pa se odločajo za vpis v umetniške gimnazije.

8. Ali se zaradi obiskovanja dejavnosti dviguje samozavest? Na kakšen način se to kaže?

Mislím, da vsako znanje dviguje pri človeku samozavest. Fantje, ki igrajo kitaro pa so še posebej priljubljeni pri puncah.

4.4 Intervju z dijakinjo

Neža je dijakinja, ki obiskuje predšolsko smer na Gimnaziji Celje Center. Obiskuje več dejavnosti: skavti, glasbena šola ... Nanjo ima velik vpliv predvsem glasbena šola, ki jo bo na svoji šolski poti še precej potrebovala. Njen pogled na prostočasne dejavnosti pa je takšen:

1. Katero srednjo šolo obiskuješ?

Obiskujem Gimnazijo Celje - Center (predšolsko smer).

2. Zakaj si se za odločila za njo?

Za to šolo sem se odločila zato, ker že imam od malega željo biti vzgojiteljica, saj imam v svojem bližnjem okolju/družini veliko mlajših otrok, ki sem oz. jih zelo rada pazim.

3. Ali ti je pri izbiri pomagala kakšna prostočasna dejavnost?

Ja, saj se v prostem času ukvarjam z glasbo, rada tudi rišem, ustvarjam in ravno zato, ker je to šola, ki dela ravno na teh področjih, tj. na področjih glasbe in umetnosti, torej je na nek način tudi to vzrok, da sem se vpisala na to šolo.

4. Ali si se zaradi nje lažje vključila v družbo na šoli?

Seveda, najbolj zaradi tega, ker v prostem času obiskujem tudi skavtska srečanja in imam sošolko, ki je sicer tabornica, ampak imava vseeno veliko skupnega. Imam tudi veliko sošolcev, ki so glasbeniki in sem se tudi zaradi tega bolje vključila v družbo.

5. Se ti zdi, da si zaradi nje bolj samozavestna?

Definitivno si bolj samozavesten pri stvari, ki jo z veseljem počneš, kot pa da bi to stvar oz. hobi delal z neko muko.

6. Misliš, da te spretnosti vplivajo na kaj drugega v življenju?

Glede skavtov ti definitivno veliko stvari pride prav, na primer naučiš se veliko novih spretnosti glede preživetja v naravi itd. Pri glasbi pa seveda tudi. Če imaš veliko znanja, odgovornosti in strpnosti, lahko vodiš zborček itd.

4.5 Intervjuja z osnovnošolkama

Janja obiskuje glasbeno šolo in je zelo uspešna tudi na tekmovanjih s flavto.

Povedala nam je:

1. Na katero srednjo šolo se boš vpisala?

Gimnazija in Srednja glasbena šola.

2. Zakaj si se odločila za njo?

Zato, ker še nisem odločena kam bom šla naprej in tudi zaradi tega, ker obiskujem glasbeno šolo.

3. Ali ti je pri izbiri pomagala kakšna prostočasna dejavnost?

Glasbena šola.

4. Na kakšen način?

Dobro mi gre in bi rada nadaljevala.

5. Ali so ti starši pomagali pri izbiri te dejavnosti? Kako?

Delno, ker se nisem mogla odločit, so oni določili, kateri inštrument bom igrala.

6. V okviru dejavnosti se srečuješ z določenimi zahtevami, srečuješ nove ljudi, vzpostavljaš odnose z njimi. Se ti zdi, da je kdo prav posebej vplival nate? Na kakšen način in zakaj?

Ja, moja učiteljica mi velikokrat svetuje in pomaga, pove kakšne življenjske stvari in stvari, ki me zanimajo.

7. Na kakšen način tvoja dejavnost vpliva na vsakdanje življenje?

Imam manj prostega časa in včasih me ni pri pouku, zato imam status.

8. Ali si se zaradi nje lažje vključuješ v družbo? Kako se to kaže?

Mislím, da ne. Morda pa včasih ja, včasih ne. Najbolj se kaže na nastopih.

9. Misliš, da te spretnosti vplivajo na kaj drugega v življenju?

V mojem primeru nastopanje in nimam toliko treme, lahko pa postane tudi poklic.

Tajda, uspešna teniška igralka, misli takole:

1. Na katero srednjo šolo se boš vpisala?

Na Gimnazijo Ljubljana Šiška.

2. Zakaj si se odločila za to šolo?

Ker je zelo prilagojena športnikom.

3. Ali ti je pri izbiri pomagala kakšna prostočasna dejavnost?

Ja, tenis.

4. Na kakšen način?

Da so zelo prijazni in lahko treniram med športno.

5. Ali so ti starši pomagali pri izbiri te dejavnosti? Kako?

Ja, ko sem bila mala, sem šla v teniški klub, kjer sem se zanj odločila.

6. V okviru dejavnosti se srečuješ z določenimi zahtevami, srečuješ nove ljudi, vzpostavljaš odnose z njimi. Se ti zdi, da je kdo prav posebej vplival nate? Na kakšen način in zakaj?

Ne, niti ne. Imam veliko dobrih prijateljev, s katerimi hodimo na turnirje.

7. Na kakšen način tvoja dejavnost vpliva na vsakdanje življenje?

Imam manj časa za druge dejavnosti (kino, TV). Ampak delam to, kar imam rada.

8. Ali si se zaradi nje lažje vključuješ v družbo?

Ne, mogoče ne, ker nisem tako v stiku z njo.

9. Se ti zdi, da si zaradi nje bolj samozavestna?

Ja, fantje v razredu se me ne upajo dotaknit.

10. Misliš, da te spretnosti vplivajo, na kaj drugega v življenju?

Ne vem.

5 RAZPRAVA IN ZAKLJUČEK

Do hipotez smo se opredelili na podlagi lastnih izkušenj, pogovora s svojimi vrstniki in literature.

Hipoteza 1: Prostočasne dejavnosti obiskuje približno 80 % anketiranih učencev in jih radi obiskujejo.

V raziskavi, ki je bila narejena leta 2004 (Grilc) je bilo ugotovljeno, da 82,6 % učencev obiskuje prostočasno dejavnost. Naša raziskava je pokazala, da obiskuje prostočasne dejavnosti kar 86 % anketiranih učencev. Skoraj vsi so z izbrano dejavnostjo zadovoljni.

Hipotezo potrjujemo.

Hipoteza 2: Vključenost v prostočasne dejavnosti učencem pomaga pri krepitvi pozitivne samopodobe.

V literaturi smo zasledili, da so učenci, ki obiskujejo prostočasne dejavnosti, uspešnejši na različnih področjih. Tudi anketiranci so v trditvah, ki so povezane s samopodobo, potrdili, da imajo tisti, ki obiskujejo dejavnosti, bolj izraženo pozitivno mnenje o sebi. Vse razen ene trditve so pokazale, da imajo učenci, ki obiskujejo prostočasno dejavnost, višjo samopodobo. Tudi intervjuji z vodji dejavnosti so potrdili, da dejavnost pomaga h krepitvi samopodobe.

Hipotezo potrjujemo.

Hipoteza 3: Vključenost v prostočasne dejavnosti pozitivno vpliva na šolski uspeh.

Raziskava iz leta 2004 (Grilc) je pokazala, da večji delež neuspešnih kot drugih osnovnošolcev, ne obiskuje nobenega krožka (24 %). V naši anketi se je prav tako izkazalo, da so učenci, ki obiskujejo prostočasno dejavnost, dosegajo boljši učni uspeh. Tudi voditelji dejavnosti so pripisali svojim dejavnostim veliko dobrih lastnosti, ki naj bi pomagale pri zviševanju uspeha.

Hipotezo lahko potrdimo.

Hipoteza 4: Učenci, ki obiskujejo prostočasne dejavnosti, menijo, da so bolj priljubljeni v razredu.

V anketnem vprašalniku se je pokazalo, da učenci, ki obiskujejo prostočasno dejavnost, nimajo več prijateljev kot pa učenci brez kakršne koli prostočasne dejavnosti.

Na podlagi anketnega vprašalnika lahko hipotezo ovržemo.

Hipoteza 5: Večini učencev pri izbiri prostočasne dejavnosti svetujejo drugi, najpogosteje starši.

V anketnem vprašalniku so učenci najpogosteje odgovorili, da so si dejavnost izbrali sami. Teh je bilo kar 87 %. Najmanjši vpliv imajo trenerji in učitelji, vendar pa tudi starši nimajo velikega vpliva, zato lahko to hipotezo ovržemo.

Hipoteza 6: Na obiskovanje prostočasne dejavnosti vpliva tudi pristop trenerja oz. učitelja.

V literaturi je zapisano, da imajo trenerji pomemben vpliv na udeležence neke vadbe, saj niso le trenerji, temveč so tudi osebe, ki vplivajo na psihološki razvoj posameznika. To je potrdila tudi anketa, in sicer kar 94 % anketiranih meni, da je pristop vodje pomemben. Prav tako vodje dejavnosti v intervjujih navajajo, da z različnimi pristopi, svojimi lastnostmi skušajo dejavnosti približati otrokom in z njimi vzpostaviti pristen spoštljiv odnos.

Hipotezo lahko potrdimo.

Hipoteza 7: Vključenost v prostočasne dejavnosti vpliva na izbiro srednje šole.

V literaturi smo našli podatek, da so pri izbiri srednje šole najvplivnejši dejavniki starši, prijatelji, šolski svetovalni delavec, interesi ter lastne želje in hotenja. Pomembno pa je tudi to, da tako šola kot okolica zagotavljajo in dopolnjujejo raznovrstne dejavnosti. Učenki in dijakinja so v intervjuju navedle, da je na njihov izbor vplivala tudi prostočasna dejavnost. Utopično bi bilo misliti, da bo prostočasna dejavnost vplivala na izbor srednje šole, so pa rezultati ankete pokazali, da pri tretjini najstnikov prostočasna dejavnost vendarle vpliva na izbor srednje šole.

Hipotezo lahko delno potrdimo.

Mladi imamo danes zelo veliko možnosti pri izbiri dejavnosti, v preteklosti je bilo tega manj. Prav tako so dejavnosti danes bolj cenovno dostopne. Še vedno pa se kaže, da revnejši otroci nimajo možnosti, da bi obiskovali nekatere dejavnosti. Opažamo tudi obremenjenost otrok, ki so zaradi ambicij staršev včasih prisiljeni obiskovati dejavnosti, vendar tega naša anketa ni pokazala.

Naš kraj ima dobro lego in ponuja veliko prostočasnih dejavnosti tudi izven šole. Učenci pa tudi niso tako zelo oddaljeni od centra mesta in večjih mestnih središč. Verjetno bi bil odstotek učencev, ki obiskujejo prostočasnno dejavnost na izrazito podeželskih šolah, manjši.

Prepričani smo, da tudi odzivnost vodij dejavnosti, ki se kaže tudi v pripravljenosti odgovarjati na vprašanja in iz njihovih odgovorov je razbrati, da jim je mar za otroke, ki jih vodijo v prostočasnih dejavnostih in da se zavedajo tudi pomena odnosa. Tako so lahko prav vodje dejavnosti ključni v obdobju odraščanja posameznika.

6 VIRI IN LITERATURA

Černigoj Sadar, N. (1991). *Moški in ženske v prostem času: socialne in psihološke dimenzije načinov preživljanja prostega časa*. Ljubljana: Znanstveno in publicistično središče

Černigoj Sadar, N. (1996). *Prosti čas*. V Ivan Svetlik (ur.): *Kakovost življenja v Sloveniji*, 197–212. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede

Drevenšek, S., *Kako globoko sezete v žep za obšolske dejavnosti*. 2017. Pridobljeno s <https://svetkapitala.delo.si/ikonomija/kako-globoko-sezete-v-zep-za-obsolskede-javnosti-128343>

Dolenc, P., *Ugotavljanje samopodobe osnovnošolskih otrok: razlike po spolu, starosti in učnem uspehu*. 2009. *Sodobna pedagogika*. 60 (2), 96-110. Pridobljeno s <http://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:doc-JF2HOGNI>

Gomboc, K. (2014) *Vpliv socialnega statusa na prostočasne dejavnosti študentov* (Magistrsko delo. Filozofska fakulteta). Pridobljeno s <https://dk.um.si/lzpisGradiva.php?id=44008>

Grilc, A. (2004) *Prosti čas mladih v Ljubljani: Psihosocialna analiza potreb in možnosti za njihovo uresničevanje. Povzetek raziskovalnega poročila*. Pridobljeno s <https://www.ljubljana.si/assets/Uploads/publication/6087/povzetek-porocila-prosticcas.pdf>.

Matjašič – Filipič, L. (2016). *Vpliv in vloga posameznih dejavnikov na izbiro srednje šole devetošolce* (Magistrsko delo. Filozofska fakulteta). Pridobljeno s <https://dk.um.si/lzpisGradiva.php?id=64758&lang=slv>.

Meško, idr., *Športna dejavnost, učni uspeh in samopodoba štirinajstletnih učencev in učenk* (internetni vir). 2013. Pridobljeno: 15. 12. 2018. Dostopno na: <https://repositorij.upr.si/lzpisGradiva.php?id=7682>

Pucelj, P. (2008). *Prostočasne aktivnosti različnih socialnih skupin* (Diplomska naloga. Fakulteta za družbene vede). Pridobljeno s <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/pucelj-petra.pdf>

Oven, A. in Rodošek, V. (2012). *Zadovoljstvo mladostnikov s prostočasnimi aktivnostmi in uporaba drog*. V Tomšič, M. (Ur.): *Zbornik prispevkov z 84recenzijo/[Posvetovanje] Delovna terapija – stroka sedanjosti*. Ljubljana: Zdravstvena fakulteta. Str. 43-54. Pridobljeno s <http://www2.zf.unilj.si/ri/publikacije/stroka2012/index.html>.

Umek Marjanovič, L., Zupančič, M. (2004). *Razvojna psihologija*. Ljubljana: Znanstvenoraziskovalni inštitut Filozofske fakultete.

7 SEZNAM TABEL IN GRAFOV

TABELA

Tabela 1: Anketirani učenci glede na razred	14
---	----

GRAFI

Graf 1: Obiskovanje prostočasne dejavnosti	15
Graf 2: Zadovoljstvo ob obiskovanju prostočasne dejavnosti	15
Graf 3: Povprečna ocena učencev	16
Graf 4: Ocena trditve o zadovoljstvu s svojimi ocenami	16
Graf 5: Ocena trditve o zadovoljstvu s svojim videzom	17
Graf 6: Ocena trditve o priljubljenosti v razredu	17
Graf 7: Ocena trditve o prijateljih	18
Graf 8: Ocena trditve o učenju	18
Graf 9: Ocena trditve o mišljenju drugih o sebi	19
Graf 10: Ocena trditve o mišljenju o sebi	19
Graf 11: Ocena trditve s prevzemanju odgovornosti	20
Graf 12: Priljubljenost v razredu zaradi prostočasnih dejavnosti	20
Graf 13: Svetovalec pri izbiri prostočasne dejavnosti	21
Graf 14: Vpliv pristopa učitelja/trenerja na obiskovanje prostočasnih dejavnosti	21
Graf 15: Izbira srednje šole in povezanost s prostočasno dejavnostjo	22

8 PRILOGE

8.1 Anketni vprašalnik

Spoštovani, spoštovana!

Pred tabo je anketa o prostočasnih dejavnosti. Pri vsakem vprašanju obkroži črko pred odgovorom oz. vpiši odgovor.

Anketa je anonimna. Rezultati ankete bodo uporabljeni za raziskovalno nalogo na to temo. Prosim, da podajaš resnične odgovore.

Lev Mišo

Spol:

- a) Moški
- b) Ženski

Razred:

- a) 6. razred
- b) 7. razred
- c) 8. razred
- č) 9. razred

1. Tvoja povprečna ocena v tem šolskem letu je:

- a) 2
- b) 3
- c) 4
- č) 5

2. V kolikšni meri zate velja trditev:

	Ne velja	Tako velja kot ne velja	Velja
Z ocenami sem zadovoljen.	☐	☐	☐
V razredu sem priljubljen/-a.	☐	☐	☐
Zadovoljen sem s svojim videzom.	☐	☐	☐
Imam veliko prijateljev/-jic.	☐	☐	☐
Hitro se naučim snov pri vseh predmetih.	☐	☐	☐
Drugi mislijo, da sem dober človek.	☐	☐	☐
Zase menim, da sem dober človek.	☐	☐	☐
Za svoja dejanja prevzemam odgovornost.	☐	☐	☐

3. Ali v popoldanskem času obiskuješ kakšno prostočasno/izvenšolsko dejavnost? (Dejavnost, ki ni v okviru šole)

- a) Da.
- b) Ne.

4. Koliko dejavnosti obiskuješ?

- a) Eno dejavnost.
- b) Dve dejavnosti.
- c) Tri dejavnosti

5. Katera od spodnjih dejavnosti velja zate?

- a) Obiskujem samo eno dejavnost.
- b) Obiskujem več dejavnosti. Največ se posvečam oz. moja prva in najljubša izbira je (vpiši dejavnost): _____

6. Zakaj jo obiskuješ?

- a) Zaradi prijateljev.
- b) Zaradi staršev.
- c) Zaradi trenerja/učitelja.
- č) Sam/-a sem se odločil/-a.
- d) Drugo (vpiši razlog): _____

7. Ali jo rad/-a obiskuješ?

- a) Da.
- b) Ne.

8. Ali meniš, da je pristop vodje (učitelja, trenerja) pomemben?

- a) Da.
- b) Ne.

9. Ali meniš, da si zaradi te dejavnosti bolj priljubljen/-a?

- a) Da (vpiši zakaj _____).
- b) Ne (vpiši zakaj _____).

10. Ali je zaradi te dejavnosti tvoj šolski uspeh boljši ali slabši?

- a) Uspeh je boljši.
- b) Uspeh je slabši.

11. Ali si v tej dejavnosti uspešen/-na?

- a) Zelo sem uspešen.
- b) Sem uspešen.
- c) Srednje uspešen.
- č) Nisem uspešen.
- d) Sploh nisem uspešen.

12. Ali si zaradi te prostočasne dejavnosti bolj samozavesten/-tna (bolj zaupaš vase)?

- a) Da.
- b) Ne.

13. Kako se to odraža/kaže?

14. Ali že veš katero srednjo šolo si boš izbral/-a?

- a) Da.
- b) Ne.

15. Ali je oziroma bo tvoj izbor srednje šole povezan s tvojo prostočasno dejavnostjo?

- a) Da.
- b) Ne.

8.1 Vprašanja za intervju z vodjo prostočasne dejavnosti

1. Katero prostočasno dejavnost za otroke izvajate?
2. Kako pogosto jo otroci obiskujejo?
3. Kakšni so kriteriji za vključitev v to dejavnost?
4. Katere osebnostne značilnosti se ob obiskovanju dejavnosti krepijo?
5. Kako vzpostavite odnos z udeleženci?
6. Katere vaše lastnosti vam pomagajo pri motiviranju otrok, ki sodelujejo v dejavnosti?
7. Menite, da njihova vključitev vpliva na uspeh v šoli in na izbiro srednje šole? Kako?
8. Ali se zaradi obiskovanja dejavnosti dviguje samozavest? Na kakšen način se to kaže?

8.2 Vprašanja za intervju z dijakinjo

1. Katero srednjo šolo obiskuješ?
2. Zakaj si se za njo odločila?
3. Ali ti je pri izbiri pomagala kakšna prostočasna dejavnost?
4. Ali si se zaradi nje lažje vključila v družbo na šoli?
5. Se ti zdi, da si zaradi nje bolj samozavestna?
6. Misliš, da te spretnosti vplivajo na kaj drugega v življenju?

8.1 Vprašanja za intervju z osnovnošolkama

1. Na katero srednjo šolo se boš vpisala?
2. Zakaj si se za njo odločila?
3. Ali ti je pri izbiri pomagala kakšna prostočasna dejavnost?
4. Na kakšen način?
5. Ali so ti starši pomagali pri izbiri te dejavnosti? Kako?
6. V okviru dejavnosti se srečuješ z določenimi zahtevami, srečuješ nove ljudi, vzpostavljaš odnose z njimi. Se ti zdi, da je kdo prav posebej vplival nate? Na kakšen način in zakaj?
7. Na kakšen način tvoja dejavnost vpliva na vsakdanje življenje?
8. Ali si se zaradi nje lažje vključuješ v družbo? Kako se to kaže?
9. Misliš, da te spretnosti vplivajo na kaj drugega v življenju?